

Nr 412

Av herr **Johansson, Robert, m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition rörande statsbidragsgivningen till anläggningar för vattenförsörjning och avlopp.*

Statsbidragsgivningen till anläggningar för vattenförsörjning och avlopp har sedan många år tillbaka varit otillräcklig för täckande av bidragsanspråken. De bidragssökande har regelmässigt måst avvakta utgången av en lång väntetid, innan bidrag kunnat erhållas. Såsom redovisas i propositionen nr 84 överstiger väntetiden för närvarande 5 år. Balansen av obehandlade bidragsansökningar har under de senaste åren ökat kraftigt och beräknas komma att uppgå till företag för cirka 635 milj. kronor den 1 juli 1959.

Det framstår som synnerligen angeläget, att eftersläpningen i utbetalningen av statsbidragen till kommunerna snarast möjligt elimineras. I den förevarande propositionen föreslås ökning av bidragsanslaget för kommande budgetår från 30 till 45 milj. kronor. Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har dock hemställt om höjning av anslaget till 50 milj. kronor. Med hänsyn till den stora ärendebalansen är sistnämnda anslagsbelopp i hög grad motiverat. I nuvarande hårt ansträngda läge för statsfinanserna är vi dock beredda att godtaga Kungl. Maj:ts förslag för det kommande budgetåret. Det är angeläget att i detta sammanhang understryka nödvändigheten av att under kommande budgetår ökade bidragsbelopp ställes till förfogande, så att den nuvarande eftersläpningen i utbetalningen av statsbidragen snarast möjligt avvecklas.

I propositionen föreslås vidare en omläggning av bidragssystemet. Den nu föreskrivna bidragsberäkningen på grundval av anläggningarnas kapitaliserade årskostnad skall enligt förslaget ersättas med en beräkning på grundval av den i förväg kalkylerade kostnaden för anläggningarnas utförande. Liksom tidigare skall bidragen graderas icke blott med hänsyn till skatteunderlaget per invånare utan även med tanke på anläggningens relativa kostsamhet. Den förenkling, som det föreslagna systemet medför, måste betraktas som en väsentlig fördel.

Vi är emellertid icke beredda att acceptera den i propositionen förordade sänkningen av den genomsnittliga bidragsnivån från cirka 32 till omkring 20 procent. En sådan överflyttning av kostnader från staten till kommunerna måste enligt vår mening förhindras. Ökade kommunala utgifter medför ökade kommunalskatter. För det stora flertalet skattebetalare blir belastningen härigenom hårdare än vid nuvarande kostnadsfördelning mellan

staten och kommunerna. Vi föreslår därför, att den nuvarande genomsnittliga bidragsnivån av cirka 32 procent bibehålles. Den i propositionen föreslagna sänkningen av bidragsprocenten avser icke företag, till vilkas påbörjande tillstånd beviljats före den 1 juli 1957. Då de företag, till vilka bidrag nu beviljas, till övervägande delen påbörjats så tidigt som åren 1953—1954, medför vårt förslag beträffande bidragsnivån icke ökat anslagsbehov under de närmast följande budgetåren.

I propositionen förordas vidare, att i den blivande bidragsförfattningen skall föreskrivas, att bidrag icke skall utgå till anläggningar för nyexploaterade områden, men att genom en undantagsbestämmelse möjlighet dock skall beredas att bevilja bidrag även till dylik bebyggelse, om synnerliga skäl föranleder detta. Enligt vår mening är det emellertid angeläget, att även nya tätortsbebyggelsers behov av vattenförsörjning och avlopp tillgodoses. Särskilt gäller detta i fråga om de mindre tätorter, som växer fram på landsbygden. Statsbidrag bör därför utgå till anläggningar för vattenförsörjning och avlopp för nyexploaterade områden efter samma grunder som gäller för redan befintlig bebyggelse.

Med stöd av vad ovan anförts får vi hemställa,

att riksdagen vid behandling av Kungl. Maj:ts proposition angående ändrade grunder för statsbidrag till vatten- och avloppsanläggningar

1) måtte uttala angelägenheten av att ökade bidragsbelopp ställes till förfogande under de följande budgetåren, så att den nuvarande eftersläpningen i utbetalningen av statsbidragen till kommunerna avvecklas snarast möjligt;

2) måtte besluta

att statsbidrag till vatten- och avloppsanläggningar må utgå med i genomsnitt 32 procent av anläggningskostnaderna och med bibehållande av den nuvarande principen, att bidragen i stort sett reserveras för sådana fall, då anläggningskostnaderna per person är högre än normalt eller då kommunens skatteunderlag är lägre än genomsnittet för riket, samt

att statsbidrag må utgå till vatten- och avloppsanläggningar för nyexploaterade områden efter samma grunder som för befintlig bebyggelse; samt

3) måtte hos Kungl. Maj:t anhålla om utarbetande av bidragsregler i överensstämmelse med vad i motionen anförts.

Stockholm den 1 april 1959

Robert Johansson

Torsten Andersson

Sven E. Sundin

Bertil Jonasson

Nils Johansson